

Erdoğan'ın yeniden cumhurbaşkanlığı ve Bahçeli'nin bekledikleri

Yazar: Mehmet Gün / 14 Kasım 2024, Perşembe / Oda: Siyaset

“Bahçeli'nin sözlerinin mefhumu muhalifi (tersinden çıkan anlam) anayasayı değiştirmeden Erdoğan'ın tekrar cumhurbaşkanı adayı olamayacağı anlamına geliyor.”

Türkiye'de ana siyasi gelişmelerin birçoğunda belirleyici olan Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) genel başkanı Devlet Bahçeli; terör bitirilir, enflasyona kesif darbe indirilir ve Türkiye siyasi ve ekonomik istikrarın zirvesine **çıkarsa** Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yeniden seçilmesinin doğru olacağını ve kendilerine göre Erdoğan'ın tek seçenek olduğunu ifade ederek yeni ve sivil anayasa ile Erdoğan'ın adaylığı hakkında MHP'nin duruşunu ortaya koydu. Bahçeli'nin sözlerinin mefhumu muhalifi (tersinden çıkan anlam) anayasayı değiştirmeden Erdoğan'ın tekrar cumhurbaşkanı adayı olamayacağı anlamına geliyor.

Bahçeli'nin sözleri, Kürtlerle kucaklaşma, terörle mücadele

Türkiye'de Kürt sorunu olmadığını, Tanzimat'ın ertesinde başlayan bir propaganda olduğunu, dün Osmanlı İmparatorluğu'nu bugün de Türkiye Cumhuriyeti'ni parçalamayı amaçlayan sipariş bir proje, tuzak ve bölücü terörün kılıfı olduğunu belirten, Türk-Kürt kardeşliğini, Kürtlerin ayrı bir etnik topluluk değil Türk milli dokusunun asıl ve temel unsuru olduğunu vurgulayan Bahçeli'nin "Kürtler başka, terör örgütü başkadır. Kürt kardeşlerimizle tek yüreğiz, aramıza hiçbir mihrak giremez. Bölücü teröre karşı aynı cephedeyiz. Kürtlerle kucaklaşma asıl terörle mücadele esastır. Teröre tolerans sıfırdır, terörün kökü kazınacaktır" sözleri; Meclis'in açılışında DEM Parti'ye el uzatmasıyla başlayan, terörü bitirmesi kaydıyla Öcalan'ın Mecliste DEM Parti grubunda konuşabileceğini söylemesi ile devam eden tavrının terörü sona erdirme amacını ve sınırını gösteriyor.

Terörü önlemek ilk hedef

Konuşmasında "[...] refahımız için siyasette uzlaşmak ortak yararımızdır" ve "[Kürt kardeşlerimizle] bir arada yaşamaya dönük bir strateji geliştirmekten ve inisiyatif üstlenmekten çekinmemeliyiz" diyen Bahçeli; bir yandan "Öcalan'ın Meclis'teki 57 gölgesi" olarak nitelediği DEM Partinin açık bir şekilde "terörle arasına kalın duvarlar" örmesini isterken diğer yandan "Öcalan'la (İmralı'yla) DEM parti arasını bozma sinsilikleri" sözü ile terörü bitirmesi ve örgütü lağvetmesi şartıyla Öcalan'ın Meclis'te DEM grubunda konuşabileceğini, bir bakıma meşru siyaset yapabileceğini söylüyor.

Alevlendiği 1980'lerden bu yana ülkemiz; terör nedeniyle binlerce vatan evladını şehit verdi; onlarca milyar dolar zarara uğramanın yanında hukukun üstünlüğünü sağlamada ve demokrasiyi geliştirmede zorluklarla karşılaştı. Temelde hukukun üstünlüğü ve demokratikleşme meselesi olan bu sorunun çözümünde en büyük ilerleme terörün tam olarak sona ermesidir. Bu sorun çözüldüğünde ülkemiz kardeşlik ve huzur içinde refahı artırmaya, hukukun üstünlüğünü sağlamaya ve demokrasiyi ileri seviyelere getirmeye odaklanarak daha hızlı yol alabilir. Bu bakımdan da sayın Bahçeli'nin ifade ettiği "evvela terör kamburundan kurtulmak" hedefine gönülden katılıyorum.

Erdoğan'dan daha iyi liderler yetiştirmeliyiz

Ancak Bahçeli'nin "Erdoğan'ın yeniden seçilmesinin doğru olacağı ve tek seçenek olduğu" sözlerini ise ihtiyatla değerlendirmek isterim. Erdoğan'ın birçok hasletleri ve başarıları olduğu gibi hataları ve başarısızlıkları da var. Mevcut siyasi durumda yapılan anketler halkın teveccühünde Erdoğan'la yarışan lider adaylarımız olduğunu gösteriyor. Bahçeli'nin sözünü ettiği 2071, 2123 ve benzeri asırlık yıldönümlerinde Türkiye'nin yüksek hedeflerine erişmesi için daha bu günlerden uzak görüşlü bir vizyonda ve hedeflerde ulusça birleşmemiz şart. Fakat, ülkemiz varılacak menzil ve gidilecek yol konusunda ikiye ayrılmış durumdadır.

Ulus olarak bunu sağlayıp güçlendirecek kendine milletine güvenen liderler yetiştirmemiz, her seferinde bayrağı daha iyilerine geçirerek yarışmamız gerekiyor.

Mevcut siyasi liderlerden ve Erdoğan'dan çok daha iyileri aramızda var. Cumhuriyet sayesinde yetişmiş on binlerce bilgili ve yetkin insan kaynağı arasında yüzlerce, binlerce lider adayları mevcut. Fakat, mevcut siyasi partiler ve seçim yasaları, yönetici kesimin hukuka hesapvermez ve adeta hukukun üzerinde olması, yolsuzluğun yaygınlığı, siyasetin hizmet değil yatırım aracı olarak görülmesi, çağdaş demokrasi seviyesinden

uzak olmamız gibi birçok sebeple siyasete girme ve ilerleme imkanları kapalı olan bu ortamda ortaya çıkamıyorlar.

Enflasyon istikrarsızlığın sonucudur

“Enflasyon canavarına kesif bir darbe” indirilmesi için Mehmet Şimşek'in uygulamakta olduğu ekonomi ve para politikalarının doğru olmakla birlikte yeterli olmadığı, maliye politikaları ile desteklenmesi gerektiği, bunun kalıcı olması için ise hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığının sağlanması ve kurumların güçlendirilmesi, eğitim ve diğer konularda yapısal reformların gerçekleşmesi gerektiğinde kanaat önderi ekonomistler hem fikirler. Dolayısıyla enflasyon da nihayetinde, siyasi ve ekonomik istikrar sorunu ve Bahçeli'nin indirilsin dediği enflasyon arasında sebep ve sonuç ilişkisi var.

Ekonomide istikrar, ekonominin mikro aktörlerinin makro kararları alan yöneticilerin ekonomi ve para politikalarına itibar eder, alınacak kararları öngörebilir ve kestirebilir olmasına bağlı. Bu ise bu politika ve kararları alan siyasi kesimin istikrarına, sorumlu davranmasına, zamanında isabetli kararlar almasına, kararlarının hukuk kurallarına uyarlı olmasına bağlı. Bunu sağlamak ise yönetici kesimin keyfilik, görevi ihmal veya ihlallerini önleyen etkin bir denetim ve denge mekanizması kurulmasına ve bağımsız yargı önünde hukuka hesap verir olmasına bağlı.

Çoğunlukçu siyaset istikrar getirmedi

Türkiye, çok partili fakat çoğunlukçu sistemle yönetildiği 1960 öncesinde de çoğulcu demokratik sistemle yönetildiği 1980 öncesinde de siyasette, yönetimde ve ekonomide istikrarı sağlayamadı. Kısa süreli koalisyon hükümetlerinden kurtulmak gayesiyle demokratik parlamenter sistemi çoğunlukçu sisteme meylettirdiğimiz 1980 ila 2001 arasındaki dönemde zaman zaman tek parti iktidarı oluşmuş ise de bu kalıcı istikrar getirmedi. Koalisyonlar oluşurken yönetimde savrulmalar ve kırılmalar devam etti.

2001'den bu yana AK Parti tek başına iktidar oldu. AK Parti, cumhurbaşkanını da seçerek yönetimde cumhurbaşkanı vasıtasıyla kullanılan vesayeti sona erdirdi. Buna karşın yaşanan 15 Temmuz 2016 kalkışmasının arkasından yapılan 2017 anayasa değişikliği ile yönetim sistemimiz cumhurbaşkanlığı sistemine evrildi. Böylece yürütmenin yani cumhurbaşkanının 5 yıl süre ile değişmez olması sağlanarak kişisel istikrar sağlandı.

Cumhurbaşkanlığı da istikrar getirmedi

Fakat 2018'den bunu yana yaşadığımız Rahip Brunson krizi, tek başına yürütmeyi teşkil eden cumhurbaşkanının önce damadını, arkasından yetkin olmayan bir kişiyi ekonomiden sorumlu bakan ataması, merkez bankası başkanlarını dilediği gibi görevden alarak kişisel görüşlerini dayatması içinde bulunduğumuz yüksek enflasyona ve ekonomik krize neden oldu. Gerçekten de 2021 Eylül'de para politikasında dünyanın en pahalı deneyine girilerek enflasyon yüzde 99'a zıplatıldı, hayat birden pahalandırıldı. Yanlış para politikası ile üretici ve ihracatçıların bilançoların bozuldu. Bütün bunlar ve daha birçok hata yöneticinin değişmez olmasının yönetimde ve ekonomide istikrar için yeterli olmadığını, tersine istikrarı bozduğunu acı bir şekilde gösterdi.

İstikrar yönetime itimat ve kestirebilmeyi gerektirir

Cumhurbaşkanlığı sisteminin, bir kişiyi uzunca bir süre değişmez kılarak koalisyonlarda yaşanan hükümetlerin sıkça değişmesini ve neden olduğu karar alamama durumunu önlediği ortada. Ancak bunun yürütmeye ve yasamada koalisyon oluşmasının önleyemediği de ortada. Bununla birlikte yürütmenin tek kişiden ibaret, süresi bitmeden değiştirilemez ve hızlı karar alabilir olmasının ekonomik istikrar için yeterli olmadığını, tersine istikrarı bozduğunu acıyla tecrübe ettik. Cumhurbaşkanının tek başına hızlıca aldığı denetimsiz kararlar günlük hayatımıza yüksek enflasyon, hayat pahalılığı, cari açık, ödemeler dengesi sorunları, döviz kurlarında oynaklığa neden oluyor.

Cumhurbaşkanlığı sistemine geçtiğimiz 2018'den bu yana yaşadığımız olumsuz gelişmeler ekonomide istikrarın – ister bir kişi isterse bir kurul olsun – piyasaların ve ekonomik aktörlerin yöneticilerin davranış, politika ve kararlarını öngörebilir, kestirebilir olmasına ve zamanında ve isabetli karar alınacağına itimat etmesine bağlı olduğunu acı tecrübe ile kanıtlamış (umarım ki öğretmiş) oldu.

Dengeli bir melez sistem şart

Dolayısı ile 1950'den bu yana yaşadığımız tecrübeler, yönetim sisteminde çoğunlukçu, parlamenter ve cumhurbaşkanlığı sistemleri arasındaki salınmaların siyasi hayatta ve yönetimde istikrarı sağlamaya yetmediğini, savrulmalara ve kırılmalara yol açtığını, krizler çıkardığını ve ekonomide istikrar sağlamaya engel olduğunu gösteriyor. Bu süreçte edindiğimiz tecrübeler ışığında kazanımlarımızı koruyacak fakat savrulmaları sona erdirecek bir çözüm bulmamız gerekiyor.

Geldiğimiz şartlarda yürütme ile yasama arasında bir dengeleyici bir sistem kurmak; cumhurbaşkanlığı sistemi ile parlamenter sistem arasında melez bir sistemde uzlaşmak; yargı gücünün ise etkin ve verimli çalışır ve her organik hem de işlevsel olarak bağımsızlığını sağlamak gerekiyor.

Bağımsız yargı, yolsuzlukla savaş

İlaveten yönetici kesimin davranışlarının tutarlı ve hukuka uyarlı olmasını zamanında isabetli kararlar almalarını sağlamak için hukuka yargı önünde hesapverirliğini sağlamak için amirlerinin yargıya soruşturma izni vermesi şartları kaldırmak, yolsuzluk ve rüşvetle etkin olarak mücadele etmek, bunun için de milli yolsuzluk savaşı başlatmak, bunun için yargıyı, şeffaf hesapverir, tam bağımsız, etkin ve kaliteli hizmet verir hale getirmek gerek...

Böylece ülke sorunlarına çözüm bulmakla sorumlu siyasetçileri ve siyasi partileri hizmette yarışır hale getirmek gerek. Bunun için ise siyasi partileri demokratikleştirmek, antidemokratik delegelik sistemini tamamen kaldırmak gerek...

Asırlık fırsat penceresi kaçmasın

Daha önceki [yazılarımda](#) ve Anadolu'da yaptığım Ekonomi ve Hukuk buluşmalarında belirttiğim üzere Türkiye'nin önünde asırlık bir fırsat penceresi açılıyor.

Bahçeli'nin konuşması da bunun kilometre taşlarından birisi olacak nitelikte. Çünkü hem Erdoğan'ı böyle bir çözüme yöneltmekte terörün tamamen ortadan kaldırılmasını ise hepsinden önce şart koşmaktadır.

Herkesin ve yöneticilerin sorumlu davranması ile Türkiye'nin önündeki bu asırlık fırsat penceresini sonuna kadar açması dileğiyle...